

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

49519

Aşağıdaki sorularımın, **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznür Bartin

Hakkâri Milletvekili

2026 yılı boyunca Hakkâri merkez ve ilçelerinde peş peşe yaşanan intihar vakaları ve şüpheli ölümler, yaşam hakkının korunması, kamu hizmetlerinin etkinliği ve devletin önleyici yükümlülükleri bakımından kapsamlı biçimde araştırılması gereken ağır bir toplumsal soruna dönüşmüştür. Hakkâri Merkez, Yüksekova, Şemdinli, Çukurca ve Durankaya'da özellikle kadınların, çocukların ve gençlerin yaşamlarını yitirdiği çok sayıda olay meydana gelmiş; bazı vakalar intihar olarak değerlendirilirken bazıları şüpheli ölüm olarak kayıtlara veya kamuoyuna yansımıştır. Ancak olayların hangi koşullarda meydana geldiği, önceki risklerin bilinip bilinmediği, kamu kurumlarının zamanında müdahale edip etmediği ve benzer vakaların önlenmesi için ne tür somut tedbirler alındığı yeterince ortaya konulmamıştır.

15 Temmuz 2026 tarihinde Çukurca'nın Üzümlü Köyü'nde R.K.'nin Zap Suyu'nda yaşamını yitirmesi; 16 Temmuz'da Hakkâri Merkez Kıran Mahallesi'nde H.Ç.'nin, 17 Temmuz'da Şemdinli Beyyurdu Köyü'nde H.C.'nin şüpheli şekilde yaşamını yitirmesi; 30 Temmuz'da Yüksekova Esendere Güvenli (Şahe) Köyü'nde 21 yaşındaki H.S.'nin yaşamını yitirmiş halde bulunması ve yalnızca iki gün sonra, 1 Ağustos'ta Bağdaş (Peranis) Köyü'nde 22 yaşındaki S.K.'nin silahla yaralanmış halde bulunarak yaşamını yitirmesi, kaygı verici tablonun sürekliliğini göstermektedir. Son olarak 17 Eylül 2026 tarihinde Yüksekova Cumhuriyet Mahallesi'nde 17 yaşındaki G.A.'nin evinde şüpheli şekilde yaşamını yitirmiş halde bulunması, sorunun çocuklara ve gençlere kadar uzandığını bir kez daha ortaya koymuştur.

Ortaya çıkan tablo karşısında artık sorulması gereken soru yalnızca "bu kaçınıcı şüpheli ölüm, bu kaçınıcı intihar vakasıdır?" sorusu değildir. Asıl soru, bütün bu vakalara rağmen neden etkili bir önleme politikası geliştirilemediği, neden risk oluşturan koşulların ortadan kaldırılmadığı ve neden yeni yaşam kayıplarının önüne geçilemediğidir. Bir ölüm meydana geldikten sonra soruşturma başlatılması elbette gereklidir; ancak yaşam hakkının korunması yalnızca ölümden sonra adli işlem yapılmasından ibaret değildir. Devletin görevi, ölüme götüren riskleri önceden tespit etmek, sosyal ve ekonomik kırılganlıkları azaltmak, ruh sağlığı hizmetlerine erişimi güçlendirmek, kadınları ve çocukları korumak, gençlere yönelik sosyal destek mekanizmalarını erişilebilir kılmak ve şiddet ile silahlı ölümlerin önüne geçecek etkili politikaları uygulamaktır.

Daha önce verdiğimiz soru önergelerine Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından verilen yanıtta; intiharı önleme programları, il düzeyindeki kurullar, sosyal hizmet merkezleri, psikososyal destek, kadın konukevleri, ŞÖNİM, ALO 183, çeşitli eylem planları ve mevzuat düzenlemeleri sıralanmıştır.

Ancak Hakkâri özelinde kaç intihar vakası yaşandığı, kaç intihar girişimi bulunduğu, kaç şüpheli ölümün soruşturulduğu, hangi vakalarda önceden kamu kurumlarının bilgisi bulunduğu, hangi müdahalelerin yapıldığı, hangi risklerin tespit edildiği ve bu mekanizmaların kaç yaşamı koruduğu ortaya konulmamıştır. Dolayısıyla sorunun kaynağına ilişkin somut ve ölçülebilir bir değerlendirme yapılmadığı görülmektedir.

Hakkâri'nin artık şüpheli ölümler, genç ölümleri ve intiharlarla anılan bir kent haline gelmesine seyirci kalınamaz. Bu ölümlerin bireysel vakalar olarak birbirinden kopuk değerlendirilmesi, ortak ve yapısal nedenlerin görünmez kılınmasına neden olmaktadır. Yoksulluk, işsizlik, gençlerin geleceksizlik duygusu, kadınların karşı karşıya kaldığı eşitsizlik ve şiddet, çocuk ve gençlerin ruh sağlığı hizmetlerine erişimi, sosyal dışlanma, aile içi sorunlar ve silaha erişim gibi başlıkların birlikte incelenmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Hakkâri'de 2026 yılı boyunca yaşanan intiharların ve şüpheli ölümlerin tamamının, özellikle kadınlar, çocuklar ve gençler açısından ortaya çıkan risklerin, kamu kurumlarının sorumluluk ve müdahale süreçlerinin, mevcut politikaların neden sonuç üretmediğinin ve yeni yaşam kayıplarını önlemek için alınması gereken somut tedbirlerin bütüncül biçimde araştırılması amacıyla Meclis'in gerekli sorumluluğu üstlenmesi ve ilgili bakanlıkların derhal harekete geçmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri'de 2025 ve 2026 yıllarında genç işsizlerin ve genç kadın işsizlerin sayısı nedir?
2. Hakkâri'de genç işsizliğini ve kadınların işgücüne katılımını azaltmak amacıyla 2026 yılında kaç kişiye istihdam, mesleki eğitim veya işbaşı eğitim desteği verilmiştir?
3. Özellikle 18-29 yaş grubundaki gençler için Hakkâri'ye özgü bir istihdam ve sosyal koruma programı uygulanmakta mıdır?
4. Ekonomik yoksulluk, işsizlik ve sosyal dışlanma ile gençlerin yaşamdan kopuşuna ilişkin Hakkâri özelinde herhangi bir sosyal risk analizi yapılmış mıdır?
5. Bakanlığınız tarafından Hakkâri'de gençlerin ve kadınların ekonomik bağımsızlığını artırmaya yönelik ayrılan kaynak ne kadardır?
6. 2026 yılında Hakkâri'de iş arayan gençlerin kaçının İŞKUR hizmetlerinden yararlandığı ve kaçının işe yerleştirildiği ilçe ve yaş grubu bazında açıklanabilir mi?